

Sīgu dzimta Coregonidae

Sīga

Coregonus lavaretus

3,5 kg

vienā reizē iznērš
0,7-131,4 tūkst. iku

Lavijā dzīves ilgums
līdz 17 gadiem

citās zivis, zivju mazuļi,
planktons*, bentoss*

Vidēji 40 - 60 cm

Par parasto jeb Eiropas sīgu *Coregonus lavaretus* tiek saukts sīgu sugu komplekss – dažādas sīgu populācijas un formas. No tām daļu ieteikts izdalīt kā atsevišķas sugas, bet citas atšķiras pēc to apdzīvotajiem biotopiem, augšanas apstākļiem, migrācijas ieradumiem, žaunu bārkstiņu skaita u.c. Ģenētiskie pētījumi apliecina, ka sugas daudzveidīgā attīstība sākusies pēcdeduslaikmeta periodā un turpinās joprojām. Sīga veido hibrīdus ar repsi, peledi un Baikāla omuli.

Sīga ir anadroma* vai saldūdens zivs. Latvijas ūdeņos sastopamas vairākas sīgu formas – jūru piekrastē nārstojošā sīga, sīgas anadromā forma un sīgas saldūdens forma.

Saldūdens forma dzīvo ezeros. Anadromā forma dzīvo jūrā un nārsto dodas uz upēm. Mazuļi upēs pavada 1-2 gadus. Pārvietošanās ātrums līdz 50 km diennaktī.

Sīgu dzimungatavība iestājas 2-9 gadu vecumā, sasniedzot 23-30 cm garumu. Sīgas nārsto oktobrī-novembrī, kad ūdens t° ir no 0 līdz 10°C.

Pēc vienlaicīga, 6-36 dienu ilga nārsta smilšainos un akmeņainos upes posmos, sāk attīstīties ikri, kuru attīstība ilgst 46-220 dienas. Latvijas jūras piekrastē nārstojošo sīgu nārsta vietas nav zināmas.

Sugas izplatība pasaulē un Latvijā

Sīga ir cirkumpolāra* suga, sastopama Rīgas līcī un Baltijas jūras piekrastē, kā arī Latgales ezeros.

Savulaik Latvijā mākslīgi pavairotas anadromās formas sīgas, bet saldūdens sīgas formas ielaistas vairākos Latvijas ezeros, kā arī Ķeguma, Pļaviņu un Rīgas ūdenskrātuvēs. Stabilākās populācijas izveidojušās Alaukstā un Rāznas ezerā.

Apdraudošie faktori un aizsardzība

Sīgām nepieciešams kristāldzīds, auksts ūdens. Līdz ar to Baltijas jūras ziemeļu daļas sīgu populācijas galvenokārt apdraud piesārņojums un tā radītās sekas, tai skaitā eitrofikācijas ietekmē aizaug piemērotās nārsta vietas. Cilvēka darbības rezultātā fiziski tiek iznīcināti piemēroti biotopi nārstam.

- Latvijā un Eiropā apdraudēta suga, Latvijā ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga.
- Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (V pielikums)
- 1979. gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (III pielikums)
- 14.11.2000. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (2.pielikums)
- Latvijas Sarkanā grāmata (II kategorija)

Interesanti fakti:

- Raksturīga liela formu daudzveidība, Krievijā vien noteiktas vismaz 85 formas.

* anadromas zivis – ceļotājzivis, kuras izplatītas jūrā un veic regulāras nārsta migrācijas uz saldūdeņiem.

* bentoss - jūras un saldūdens ūdenstilpju grūti un uz grūti dzīvojošie organismi, t.sk. filobentoss (augu bentoss), zoobentoss (dzīvnieku bentoss), bakteriobentoss (baktēriju bentoss), potamobentoss (upju bentoss).

* planktons - mikroskopiski sīki augi un dzīvnieki, kas visu aktīvo dzīves laiku pavada brīvi ūdenī un pasīvi pakļaujas ūdens vīrojumam, tai skaitā fitoplanktons (augu planktons), zooplanktons (dzīvnieku planktons), bakterioplanktons (baktēriju planktons).

* cirkumpolāra suga - suga, kas ir izplatīta ap Z-polu - Z-Eiropas, Āzijas un Z-Amerikas mērenajos un arktiskajos ūdeņos.

Informācija izmantota no:

www.iucnredlist.org

www.fishbase.org

www.sisg.org/database

www.latvijasciba.lv

http://bd.eionet.europa.eu

Plakša M., Ajksejevs E. (1998). Zivis. Latvijas daba. Rīga: Izdevniecība „Gandrs”

Daigas Segļozas zīmējumi.